

Psalm 130

Een pelgrimslied

(boetepsalm binnen christelijke tradities)

*Uit de diepte roep ik U, o Heilige,
Heilige, hoor mijn stem,
wees aandachtig, luister naar mijn bidden en smeken.*

*Als U de ongerechtigheden blijft bewaken, Heilige,
O Heilige, wie houdt dan stand?
Ja bij U is vergeving,
want zó wilt U gevreesd zijn.*

*Ik kijk uit naar de Heilige,
gespannen, is mijn ziel,
ik wacht in vertrouwen op zijn uitspraak,
Mijn ziel naar de Heilige,
meer dan wachters uitzien naar de ochtend,
dan wakers naar de ochtend.*

*Israël, hoop op de Heilige!
Bij Hem is genade,
bij Hem is vergeving, altijd weer.
Hij zal Israël bevrijden
uit al zijn ongerechtigheden.*

(Tekst gebaseerd op verschillende vertalingen: de Nieuwe Bijbelvertaling, de Willibrordvertaling, de vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap, Ida Gerhardt en Kees Waaijman; ph)

Meditatieve overwegingen

*Uit de diepte roep ik U, o Heilige,
Heilige, hoor mijn stem,
wees aandachtig, luister naar mijn bidden en smeken*

De Psalm laat mij horen dat er hoop is ook daar waar je zelf vindt dat er *menselijk* gezien geen hoop is. In die duistere omstandigheden waar je nergens op kunt terugvallen, zo lijkt het, niet op jezelf, niet op de ander en zeker niet op de uiterlijke wereld. Het is een *transcendente* hoop. Deze hoop breekt misschien alleen maar door in die situaties waarin je geen 'gewone' uitweg ziet, er geen escapemogelijkheden meer zijn. Je essentie staat op het spel, je dreigt te vergaan. Alleen een onmogelijke verlossing kan je redden; zelf zie je geen lichtpunten en heb je geen vastigheden meer van waaruit je kan hopen; er is geen *eigen* hoop meer. En toch is daar een *vreemde* kracht en onbegrijpelijke trouw om te bidden en te smeken om *deze* hoop, je daarvoor open te stellen in al je wanhoop. Smeken is niet gewoon bidden, vanuit een heldere en geregelde situatie waarin je de touwtjes in eigen handen hebt. Het is het aanbieden van je wanhopige ellende aan de Heilige die juist in de diepste afgrond afwezig lijkt en daar *tóch* kan zijn. En in dit smeken ervaar je dat jij de stem van de Heilige kunt horen, een omgekeerde beweging. 'Jouw' woorden, *Heilige hoor mijn stem*, klinken als een echo in jou als de woorden van de Heilige: *hoor Mijn stem!*

*Als U de ongerechtigheden blijft bewaken, Heilige,
O Heilige, wie houdt dan stand?
Ja bij U is vergeving,
want zó wilt U gevreesd zijn.*

Hoe diep je ook zit, je *kán* de Heilige aansmeken. Het is een genade dat te herinneren als we in zo'n situatie terechtkomen. Als het niet meer lijkt te lukken om trouw te zijn, om

aandachtig te zijn, om ruimte te zijn, om transparant voor de Heilige te zijn. In situaties waarin je juist het omgekeerde lijkt te doen en te zijn, en daar je zo pijnlijk van bewust bent. Zo'n onvermogen en schaamte, maar ook zo menselijk. En dit bewustzijn van je zondige staat, van niet gericht zijn op de heilige, is tevens je redding, omdat dit genadige bewustzijn je juist beschermt voor een vrije val in vergetelheid en in depressie. Het geeft je de kracht om te bidden en te smeken. Je ondanks alles toch óók te richten op de Heilige. Het wanhopig bewustzijn van afgezonderd zijn *ís* het bidden en het smeken. Daar zit het verlangen, *O Heilige*, in opgesloten. In de verzuchting *O Heilige*, worden alle woorden die je wilt zeggen, omvat.

En het gevoel van schuld, van zonde, van fout zijn in doen en handelen, wordt zo omgevormd in berouw. De wanhoop van het hoofd wordt omgevormd in de hoop van het hart. En dat is wat in dit vers te horen is. Dat is vergeving. De gerechtigheid van de Heilige, is een gerechtigheid die genade en liefde is. Die ik niet kan begrijpen, die te groot voor mij is, die ik alleen kan ondergaan, waarvoor ik huiver. Het is 'de vreze des heren', het ontzagwekkende aangezicht van de Heilige. Hier geef ik me aan over, en er is blijdschap in mijn ziel dat ik me mag overgeven!

*Ik kijk uit naar de Heilige,
gespannen, is mijn ziel,
ik wacht in vertrouwen op zijn uitspraak,
Mijn ziel naar de Heilige,
meer dan wachters uitzien naar de ochtend,
dan wakers naar de ochtend.*

Deze innerlijke ervaring van de ziel geeft vrede in mij, in mijn persoonlijkheid en in mijn ziel. In mijn hoofd en in mijn hart. Met een heilige 'onrust' wacht ik op wat de Heilige van mij vraagt. Mijn gehele wezen is bereid te aanvaarden wat ik te dragen heb en zal krijgen, ik weet immers dat de Heilige dat met mij meedraagt.

Deze 'onrust', dit uitzien naar de goddelijke gerechtigheid is nóg intenser, dan mijn smeking om verlost te worden uit de donkere nacht, uit de diepte waarin ik toefde. Het verlangen naar licht en verlichting. In mij breekt door dat ik dienstbaar wil zijn, mijn ruimte als instrument aan de Heilige wil aanbidden. Mijn zwakten bied ik aan, ik oordeel zelf niet, de Heilige weet wel hoe deze 'zwakten' aan te wenden. 'Ik ben' is een uitdrukking van IK BEN. Maar door mijn overgave besef ik nu dat 'ik ben ik' een vervormde uitdrukking daarvan is; Hij drukt zich in mij uit, niet ik. 'Ik ben jij'.

*Israël, hoop op de Heilige!
Bij Hem is genade,
bij Hem is vergeving, altijd weer.
Hij zal Israël bevrijden
uit al zijn ongerechtigheden*

En zo is daar dan die totale bereidheid om te wachten en te blijven wachten op de stem van de Heilige. In mij wordt beseft dat het hele volk Israël, al 'mijn' ikken samen, op weg mogen gaan, op weg zijn naar het beloofde land. Onder leiding van de Heilige. Niet in één ruk, in een triomfantelijke tocht. Maar óók in (onbekende) etappes, met (ver)dwalingen, met perioden dat de weg zoek is en het duister is, perioden van verzoeken en verleidingen. Met innerlijke strijd en verzet. Maar in mij blijft het geweten spreken, dat in alle omstandigheden, hoe uitzichtloos deze ook schijnen, ik steeds tóch kan vertrouwen op de genadevolle bevrijding, op sturing door de Heilige. Maar deze gewetensvolle stem kan alleen in stilte worden gehoord. Geduldig wachtend, o zo moeilijk! Altijd weer moet voor deze hoop ruimte worden gemaakt door gebed, meditatie, rituelen, en 'goede' daden *om niet*.

Hoop, verwachtingsvol uitzien naar de bevrijdende hulp van de Heilige is niet een passief afwachten, maar actief je leven afstemmen op de beloofde en eeuwige toekomst.

Paul Horbach, 7 februari 2009

